

РЕШЕНИЕ

№ 37415

гр. София, 29.09.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, XXI КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ, в
публично заседание на 25.09.2026 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Силвия Димитрова

ЧЛЕНОВЕ: Евгения Баева
Адриан Янев

при участието на секретаря Станислава Данаилова и при участието на
прокурора Милен Ютеров, като разгледа дело номер **6024** по описа за **2026**
година докладвано от съдия Адриан Янев, и за да се произнесе взе предвид
следното:

Производството е по реда на чл. 208-228 от Административнопроцесуалния кодекс
(АПК) във вр. с чл. 63, ал. 1, изр. второ от Закона за административните нарушения и
наказания (ЗАНН).

Образувано е по касационна жалба на „Частна детска градина Космически деца“ ЕООД срещу
решение № 1074 от 27.03.2026 г., постановено по НАХД № 10177 по описа за 2025 г. на
Софийски районен съд, с което е потвърдено Наказателно постановление № 23-
2500126/09.05.2025 г. на директора на Дирекция „Инспекция по труда – Софийска област“, с
което на основание чл. 79, ал. 4, вр. чл. 78, ал. 1 от Закона за трудовата миграция и трудовата
мобилност (ЗТМТМ) на касатора е наложена имуществена санкция в размер на 1500 лева за
нарушение на чл. 9, ал. 2 ЗТМТМ.

В жалбата се излагат оплаквания, че неправилно е прието, че срокът за деклариране е започнал да
тече от 20.02.2025 г., за което излага съображения, че с оглед издаденото постановление по чл.
405а КТ не може със задна дата да се изпълни това задължение и да се приеме, че е налице
бездействие. Поддържа се, че не са изследвани обстоятелствата кой е работодателят на чуждия
гражданин.

Ответникът – директорът на Дирекция „Инспекция по труда – Софийска област изразява
становище за неоснователност на жалбата.

Представителят на Софийска градска прокуратура дава заключение за неоснователност на
касационната жалба.

Административен съд София - град, съобразявайки събраните по делото доказателства и наведените касационни основания, прилагайки нормата на чл. 218 от АПК, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Касационната жалба е процесуално допустима, като подадена в преклузивния срок по чл. 211, ал. 1 от АПК, вр. чл. 63в от ЗАНН, от надлежна страна по чл. 210, ал. 1 от АПК, срещу подлежащо на оспорване по чл. 208 от АПК съдебно решение.

Касационният контрол на оспореното съдебно решение е ограничен от въведените с жалбата основания, с изключение на съответствието му с материалния закон и съществения процесуални изисквания, свързани със съществуването и упражняването на субективното публично право на жалба, за които съдът следи служебно. Касационната инстанция обсъжда правни, а не фактически въпроси, поради което не събира и не преценява доказателства, а проверява само законосъобразността на изводите на решаващия съд.

От фактическа страна районният съд е приел за установено, че на 20.02.2025 г. служители на ДИТ – СО извършили проверка в обект, находящ се [населено място], ул. Г. Г.“ № 48, стопанисван от „Частна детска градина Космически деца“ ЕООД. Констатирани, че Н. У., ЛНЧ [ЕГН], гражданин на Република И., полагала труд в обекта като учител. Същата подписала саморъчна декларация, с която посочила, че работи от два месеца на това място, за което имала сключен трудов договор, но в трудовият договор липсвал такъв.

Районният съд е посочил, че на 05.03.2025 г. била извършена повторна проверка и отново било констатирано, че Н. У., ЛНЧ [ЕГН] полагала труд в обекта, като този път служителите на ДИТ – СО издали постановление по чл. 405а КТ, с което обявили съществуването на трудови правоотношения между Н. У. и „Частна детска градина Космически деца“ ЕООД, считано от 20.02.2025 г. Същото не е обжалвано и е влязло в сила.

На 11.03.2025 г. е съставен АУАН за нарушение на чл. 9, ал. 2 ЗТМТМ, вр. чл. 36, ал. 5 ПП ЗТМТМ, а в следствие е издадено НП, с което е ангажирана административнонаказателната отговорност.

Въззивният съд е приел, че „Частна детска градина Космически деца“ ЕООД има качеството на работодател по § 1, т. 1 К. направен е извод, че работникът е гражданин на трета държава (Република И.), чието трудово правоотношение е обявено за действително посредством постановление по чл. 405а КТ, считано от 20.02.2025 г., от която дата е възникнало задължението за работодателя да изпълни задълженията си по чл. 9, ал. 2 ЗТМТМ, вр. чл. 36, ал. 5 ПП ЗТМТМ. Дружеството не изпълнило това задължение да декларира пред Бюрото по труда заетостта на членовете на семейства по чл. 9, ал. 1, т. 5 ЗТМТМ, каквото качество имала Н. У., видно от писмените доказателства, изходящи от Дирекция „Миграция“.

Районният съд е обосновал изводи, че НП е издадено при липса на допуснати съществени процесуални нарушения, както и при правилно приложение на материалния закон. Районният съд е счел, че касаторът е осъществил визираното в НП административно нарушение и въз основа на това е потвърдено наказателното постановление, с което е наложена имуществена санкция.

Решението е неправилно.

Съгласно чл. 9, ал. 1 ЗТМТМ не се изисква разрешение за достъп до пазара на труда за работници - граждани на трети държави: 1. посочени в чл. 88 от Кодекса на търговското корабоплаване; 2. с разрешение за дългосрочно или постоянно пребиваване в Република България и членовете на техните семейства; 3. с предоставено право на убежище или с предоставена международна закрила в Република България по реда на Закона за убежището и бежанците и членовете на техните семейства; 4. за които това е предвидено в международен договор, по който Република България е страна; 5. които са членове на семейство на български граждани; 6. които са членове

на семейство на гражданин на държава - членка на Европейския съюз, на държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или на Конфедерация Швейцария, които по силата на сключени международни договори с Европейския съюз имат право на свободно движение; 7. които са акредитирани като членове на чуждестранни дипломатически, консулски и търговски представителства, както и на представителства на международни организации в Република България; 8. официално акредитирани в Република България кореспонденти на чуждестранни средства за масово осведомяване; 9. ползващи се с правата по чл. 29, ал. 3 от Закона за убежището и бежанците; 10. търсещи убежище или международна закрила - за трудова дейност, организирана в центровете на Държавната агенция за бежанците при Министерския съвет; 11. ползващи се с правата по чл. 44а, ал. 4 от Закона за чужденците в Република България - до осъществяване на експулсирането; 12. ползващи се с правата по чл. 25 от Закона за борба с трафика на хора.

Според чл. 9, ал. 2 ЗТМТМ заетостта на членовете на семейства по ал. 1, т. 2, 5 и 6, както и на лицата по ал. 1, т. 9, 11 и 12 се декларира по ред, определен в правилника за прилагане на закона.

В чл. 36, ал. 1 от ППЗМТМ е регламентирано, че за деклариране на заетостта на членовете на семейства по чл. 9, ал. 1, т. 2, 5 и 6 ЗТМТМ работодателят подава в дирекция „Бюро по труда“ по месторабота на работника - гражданин на трета държава: 1. декларация в два екземпляра по образец съгласно приложение № 7; 2. (отм. - ДВ, бр. 66 от 2026 г., в сила от 21.07.2026 г.); 3. заверено от работодателя копие на трудов договор, сключен по условията на българското законодателство, за длъжност с код по НКПД, подписан от страните и съобразен с крайния срок на разрешеното пребиваване на работника - гражданин на трета държава.

Според чл. 36, ал. 5 ППЗМТМ документите по ал. 1 се подават в 7-дневен срок от началото на заетостта.

За да възникне задължение за деклариране по чл. 9, ал. 2 ЗТМТМ следва да е налице някоя от хипотезите на чл. 9, ал. 1 ЗТМТМ, както и задълженото лице да има качеството на работодател – арг. чл. 36, ал. 1 ППЗМТМ.

По преписката е приложено писмо от 02.03.2026 г. на Дирекция „Миграция“, според което в полза на Н. У., гражданин на Република И., е предоставено право на продължително пребиваване на основание чл. 24, ал. 1, т. 18 от Закона за чужденците в Република България („член на семейство на български гражданин“), със срок на валидност до 23.09.2026 г.

Приложена е справка от МВР, според която на 25.09.2025 г. в полза на Н. У. е издадено разрешение за продължително пребиваване, което е валидно до 23.09.2026 г.

В случая АНО не е събрал необходимите доказателства и не е изяснил фактическата обстановка към момента на 20.02.2025 г. или към датата на съставяне на АУАН – 11.03.2025 г. В тази връзка не е изяснена коя от хипотезите на чл. 9, ал. 1 ЗТМТМ намира приложение, за да възникне задължението по чл. 9, ал. 2 ЗТМТМ. Това е така, тъй като соченото обстоятелство за семейна връзка (член на семейство на български гражданин - чл. 9, ал. 1, т. 5 ЗТМТМ) е установено от дирекция „Миграция“ по повод образувано административно производство по издаване разрешение за продължително пребиваване, което винаги е една година – арг. чл. 21и, ал. 1 от ЗЧРБ. Същото е издадено на 25.09.2025 г., което е около половин година след съставяне на АУАН и приетата дата на извършване на нарушение (27.02.2025 г. – 7 дни след възникване на трудовото правоотношение по повод издаденото постановление по чл. 405а КТ). Соченото обстоятелство не е актуално към момента на проверката, а към последващ момент – м. септември 2025 г., което означава, че АНО не е изяснил всички факти по повод приложение на някоя от хипотезите по чл. 9, ал. 1 ЗТМТМ, с което е допуснал съществено процесуално нарушение, водещо до незаконосъобразност на НП. Не се доказва дали Н. У., гражданин на Република И., е член на

семејство на български гражданин към 20.02.2025 г. или поне към датата на съставяне на АУАН – 11.03.2025 г., за да се приеме, че е налице приложение на чл. 9, ал. 1, т. 5 ЗТМТМ. За допълнение следва да се посочи, че не е налице и приложение на чл. 9, ал. 1, т. 2 ЗТМТМ, тъй като издаденото разрешение е за продължително пребиваване, а не за дългосрочно или постоянно пребиваване. В този смисъл, щом органът не е изяснил коя от хипотезите на чл. 9, ал. 1 ЗТМТМ намира приложение, то не е възможно и да му се вмени задължението по чл. 9, ал. 2 ЗТМТМ, отнасящо се за деклариране заетост на членове на семейства на български граждани. Това е така, тъй като възникването на задължение за подобно деклариране е свързано с наличието на сочената семейна връзка (член на семейство на български гражданин), а липсата на такава означава, че не поражда обсъжданото задължение.

Обстоятелството за издадено постановление по чл. 405а КТ не освобождава АНО, а и съда, да изследва дали е налице възникнало трудов правоотношение с друго лице. Приложена е справка от регистъра на заетостта, според която за Н. У. са налице сключен трудов договори с „Частна детска градина Космос кидс“ ЕООД, ЕИК[ЕИК] – сключен на 19.12.2024 г. и прекратен на 06.03.2025 г. Това се подкрепя и от подписаната декларация от Н. У., в която е посочено „cosmos kids” като лице, за което се работи. Подкрепя се и от показанията на свидетелката Р. С., служителка на ДИТ – СО, която при проверката е констатирала наличието на договор с „Частна детска градина Космос кидс“ ЕООД, сключен с Н. У..

Според чл. 36, ал. 4 ППЗТМТМ задължението по чл. 9, ал. 2 ЗТМТМ възниква за работодателя. Това означава, че при наличие на трудово правоотношение между Н. У. и „Частна детска градина Космос кидс“ ЕООД, ЕИК[ЕИК] е следвало да се провери дали този работодател е изпълнил обсъжданото задължение, а вместо това е издадено постановление по чл. 405а КТ спрямо друго лице – касаторът „Частна детска градина Космически деца“ ЕООД, ЕИК[ЕИК]. От показанията на свидетелката Р. С. става ясно, че са проведени единствено телефонни разговори с управителя на „Частна детска градина Космос кидс“ ЕООД, който е заявил, че не развива стопанска дейност. Посоченото по повод осъществения телефонен разговор не е документирано и не намира подкрепа в останалите писмени доказателства, а и такива действия на органа са крайно недостатъчни за изясняване на фактичката обстановка, свързана с определяне на действителния работодател.

В допълнение следва да се посочи, че издаденото на 05.03.2025 г. постановление по чл. 405а КТ има конститутивно действие със задна дата, тъй като създава трудово правоотношение между „Частна детска градина Космически деца“ и Н. У., считано от 20.02.2025 г. Към последната дата е липсвало за касатора обсъжданото задължение, но впоследствие правоотношенията се преуреждат със задна дата, поради което от касатора е невъзможно да се изисква соченото поведение към миналия момент. Т. би възникнало от датата на връчване на издаденото постановление по чл. 405а КТ, тъй като от тази дата касаторът би узнал за възникналото трудово правоотношение и би имал възможност да предприеме изпълнение на задължението си по чл. 9, ал. 2 ЗТМТМ. В случая постановлението по чл. 405а КТ е връчено на 11.03.2025 г., от който момент работодателят има възможност да предприеме съответното поведение, тоест срокът по чл. 36, ал. 5 ППЗТМТМ изтича на 18.03.2025г. и чак след това би могло да се обсъжда неизпълнение на задължение по чл. 9, ал. 2 ЗТМТМ (разбира се при наличието на някоя от предпоставките по чл. 9, ал. 1 ЗТМТМ). АУАН е издаден на 11.03.2025 г., което е преди 18.03.2025 г., след която дата е налице бездействие по чл. 9, ал. 2 ЗТМТМ (последното би било налице само при наличие на някоя от хипотезите на чл. 9, ал. 1 ЗТМТМ).

Горното води до извод за основателност на касационната жалба, поради което оспореното решение на СРС следва да се отмени и като последица от това да се отмени издаденото

наказателно постановление.

Касаторът не е представил доказателства за направени разноси пред двете съдебни инстанции, поради което такива не следва да се присъждат.

Така мотивиран и на основание чл. 221, ал. 2 от АПК, вр. чл. 63в от ЗАНН Административен съд София-град, ХХІ касационен състав

Р Е Ш И :

ОТМЕНЯ решение № 1074 от 27.03.2026 г., постановено по НАХД № 10177 по описа за 2025 г. на Софийски районен съд и вместо това:

ОТМЕНЯ Наказателно постановление № 23-2500126/09.05.2025 г. на директора на Дирекция „Инспекция по труда – Софийска област“, с което на основание чл. 79, ал. 4, вр. чл. 78, ал. 1 от Закона за трудовата миграция и трудовата мобилност (ЗТМТМ) на „Частна детска градина Космически деца“ ЕООД е наложена имуществена санкция в размер на 1500 лева за нарушение на чл. 9, ал. 2 ЗТМТМ.

РЕШЕНИЕТО е окончателно и не подлежи на обжалване и протест.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: 1.

2.